

svěření k dohledu ve smyslu § 132 tr. zák. Usoudil-li však nalézací soud na tento poměr z pouhé jsoucnosti služebního poměru mezi obžalovaným a Anežkou D-ovou, právem to vytýká zmateční stížnost jako zmatek podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., na jehož základě, poněvadž nejsou zjištěny skutečnosti, jež by bylo položiti za základ nálezu při správném použití zákona, sluší ve smyslu § 288 čis. 3 tr. ř. zmateční stížnosti vyhověti a za účelem jejich zjištění vrátiti věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí, aniž bylo třeba obírat se dále uplatňovaným důvodem zmatečnosti podle čis. 4 § 281 tr. ř.

Čís. 3186.

Bez výslovného (§ 109 odst. první) nebo následkem průtahu soukromého obžalobce předpokládaného (§ 112 odst. druhý tr. ř.) návrhu zastavovacího nemůže býti trestní řízení vyšetřujícím soudcem zastaveno.

Výzva soukromému obžalobci marně daná, by podal případné své námitky do určité doby, nespojená s pohrůzkou podle druhého odstavce § 112 tr. ř., jest toliko opatřením podle prvního odst. § 10 tisk. nov., s nímž nemohou býti spojeny následky zmeškání. Bylo-li však přes to vyšetřujícím soudcem zastavovací usnesení vydáno (nedopatřením a porušením zákona), a soukromý obžalobce, byv o něm vyrozuměn, nechal je vejíti v moc práva, nesmí býti v trestním řízení dále pokračováno a odsuzující rozsudek vydaný tu na podkladě obžaloby jest zmatečným podle § 281 čis. 9 b) tr. ř.; nezáleží na tom, že ono zastavovací usnesení nebylo doručeno obžalovanému; uplatňování onoho zmatku tu nevadí, že rozsudek neobsahuje výroku v příčině tohoto trestnost vylučujícího důvodu.

Pro stížnost podle § 113 tr. ř. není určena lhůta.

(Rozh. ze dne 23. května 1928, Zm I 21/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Hradci Králové ze dne 9. listopadu 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a sprostil obžalovaného podle § 259 čis. 3 tr. ř. ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., jehož prý se dopustil tím, že četl a uveřejniť dal v časopise »N. L.« v čísle 44 ze dne 29. října 1926 ročník XXXI-XV článek s nadpisem: »Tak zv. „schwindelkursy“«, ve kterém, tedy v díle tiskovém, soukromého obžalobce vydal veřejnému posměchu.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upřítí úspěchu, pokud, dovola-
vající se důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. namítá, že odsuzují-
címu výroku bránila okolnost, že trestní vyšetřování bylo usnesením ze
dne 15. února 1927 zastaveno, následkem čehož bylo další trestní stí-
hání vyloučeno. Sluší tu především zdůrazniti, že napadený rozsudek
ovšem neobsahuje výroku ve příčině tohoto trestnost vylučujícího dů-
vodu, poněvadž však tu jde výhradně o posuzování skutečností, jež ne-
jsou složkami skutkového děje, nýbrž složkami trestního řízení, tudíž
událostmi procesními, které zrušovací soud může poznati přímo ze spisů,
jest mu možno o námitce na základě obsahu spisů rozhodnouti ihned ve
věci samé. Na l. č. 13 spisů jest záznam dnem 15. února 1927 datovaný
»zastaveno podle § 109 tr. ř.«, který je podepsán vyšetřujícím soud-
cem. Zákon rozeznává v § 109 tr. ř. dva případy ukončení trestního ří-
zení zastavením: Podle § 109 odst. první tr. ř. může vyšetřující soudce
trestní řízení zastaviti, když obžalobce žádost za trestní stíhání odvolá,
nebo navrhne, by bylo přípravné vyšetřování zastaveno, anebo když
prohlásí, že neshledává příčiny k dalšímu soudnímu stíhání. Tomuto
způsobu, kde vyšetřující soudce může zastaviti trestní stíhání násled-
kem výslovného, k tomuto opatření směřujícího návrhu obžalobce, je
pak na roveň postaven v odst. druhém § 112 tr. ř. ještě případ, že se
soukromý obžalobce vyrozumí o uzavření trestního vyšetřování s vý-
zvou, by ve 14 dnech podal obžalobu, s poučením, že, kdyby této lhůty
nedodržel, a obžaloby nepodal, pokud se týče nepodal v téže lhůtě ale-
spoň návrhu, by se přípravné vyšetřování doplnilo (§ 112 odst. třetí
tr. ř.), bude za to pokládáno, že od obžaloby upustil. Bez takového vý-
slovného pokud se týče následkem průtahu soukromého obžalobce před-
pokládaného návrhu zastavovacího nemůže býti trestní řízení vyšetřu-
jícím soudcem zastaveno, a byly by k zastavení toliko radní komora po-
kud se týče soud druhé stolice oprávněny podle § 109 odst. druhý tr. ř.,
což však v případě, o nějž tu jde, nepřichází v úvahu, poněvadž zasta-
vovací usnesení bylo vydáno vyšetřujícím soudcem. Předpokladů, by
učinil toto opatření, tu ovšem nebylo, neboť soukromý obžalobce nepo-
dal podle obsahu spisů ani výslovného prohlášení ve smyslu prvního
odstavce § 109 tr. ř., směřujícího k zastavení trestního řízení, ani se mu,
jak z usnesení ze dne 20. ledna 1927 l. č. 13 vysvítá, nedostalo výzvy
v § 112 odst. druhý tr. ř. blíže naznačené s pohrůzkou následků v tomto
předpisu uvedených. Jest tedy nade vši pochybnost jasno, že vyšetřující
soudce nebyl vůbec oprávněn, zastaviti trestní řízení; toto jeho opatření
spočívá patrně na mylném předpokladu, že mu bylo dovoleno trestní ří-
zení zastaviti již následkem výzvy soukromému obžalobci marně dané,
by podal případné své návrhy během 14 dnů, ačkoli tato výzva nebyvši
ani spojena s pohrůzkou podle druhého odst. § 112 tr. ř., neměla přece
významu výzvy v § 112 odst. druhý tr. ř. upravené, nýbrž byla svou po-
vahou toliko opatřením podle prvního odstavce § 10 tiskové novely,
s nímž nemohou býti spojeny následky zmeškání. Leč zastavovací usne-

sení bylo vydáno, byť i nedopatřením a porušením zákona, a je nyní otázkou, zda jsou s tímto usnesením vyšetřujícího soudce spojeny již ony právní účinky, jež z něho vyvozuje zmateční stížnost, totiž že nesmělo býti v trestním řízení dále pokračováno, a že odsuzující výrok vydaný na podkladě obžaloby podané přes ono zastavovací usnesení je zmatečným s hlediska § 281 čís. 9 b) tr. ř.

Tu sluší si uvědomiti, že sepsáním onoho úředního záznamu, podle něhož se trestní řízení zastavuje podle § 109 tr. ř., není ovšem trestní věc ještě konečně vyřízena, že naopak k zastavení trestního řízení ve smyslu zákona, tudíž k zastavení právně platnému, jež má skutečně v zápleť i veškeré zákonem s ním spojené účinky, tudíž obzvláště i účinek, že pro týž skutek další trestní stíhání, vyjma případ obnovy trestního řízení, je vyloučeno, nestačí pouhý záznam vyšetřujícího soudce, že trestní řízení zastavuje, nýbrž že se i toto usnesení musí státi pravoplatným tím, že strana, jíž přísluší právo, napadati toto usnesení opravným prostředkem, nepodá tohoto prostředku a nechá takto toto, byť i nezákonné, usnesení vejíti v moc práva. Za tímto účelem jest v § 110 tr. ř. nařízeno, že o zastavení trestního vyšetřování musí býti vyrozuměn obžalobce a obviněný. Vyrozumění obviněného nemá tu významu, neboť, ať byl vyrozuměn o zastavení trestního řízení čili nic, usnesení jest na všechen způsob v jeho prospěch, on nemůže proto napadati je opravným prostředkem a záleží tedy, by se mohl dovolávati účinku onoho zastavení, toliko na tom, že i obžalobci bylo doručeno a, že obžalobce — a jen ten — mu neodporoval. A tu vysvítá ze spisů, že tyto podmínky, svědčící ve prospěch obžalovaného pro platnost a právní závaznost zastavovacího usnesení, jsou v souzeném případě splněny. Soukromý obžalobce nebyl ovšem o zastavovacím usnesení vyrozuměn ihned; byly mu napřed k jeho návrhu ze dne 19. července 1927 toliko spisy zaslány k nahlédnutí, při kteréžto příležitosti ovšem měl možnost, poznati i ono zastavovací usnesení, což však nenahraňuje ještě přesný předpis § 110 odst. první tr. ř., že má býti o tomto usnesení vyrozuměn, a týž pak podal nevšimaje si neb neznaje onoho usnesení, spis obžalovací. A tu byl mu pak dne 22. srpna 1927 zaslán přípis s dotazem, zda trvá na obžalobě podané dávno po lhůtě v § 112 tr. ř. stanovené — což mimochodem řečeno není v souhlasu s obsahem spisu, poněvadž taková lhůta mu nebyla nikdy dána — a současně bylo mu též sděleno, že »trestní řízení bylo usnesením ze dne 15. února 1927, podle § 109 tr. ř. zastaveno«. Stanovisko soukromého obžalobce v dalších jeho podáních, že o usnesení ze dne 15. února 1927, že trestní řízení bylo zastaveno, nebyl vyrozuměn, jest zřejmě mylné a protispisové, vždyť byl o něm vyrozuměn právě přípisem ze dne 22. srpna 1927, jenž mu byl, jak z obsahu podání ze dne 26. srpna 1927 vysvítá, řádně doručen. Povinností jeho po obdržení tohoto vyrozumění bylo brániti se příslušnými opravnými prostředky (§ 113 a 114 tr. ř.) proti tomuto zjevně nezákonnému zastavovacímu usnesení a domáhati se takto způsobem zákonem předepsaným jeho odstranění. Této jediné správné cesty však nevolil, nýbrž žádal toliko na sborovém soudě vydání usnesení o tom, zda se jeho obžaloba

připouští či nikoliv, by mohl proti těmž (scil. usnesení) v případě negativním podati stížnost pro porušení zákona. Leč nezáleželo na tom, zda sborový soud připustí jeho obžalobu čili nic, nýbrž záleželo tu jediné na tom, zda soukromý obžalobce podnikl vhodné kroky, by bylo odstraněno ono zastavovací usnesení, o němž byl vyrozuměn přípisem ze dne 22. srpna 1927, a jež, stalo-li se pravoplatným, znamenalo zánik všech jeho stíhacích práv. Této jediné účelné cesty však svými podáními nevolil a opomenul stížností na radní komoru podle § 113 tr. ř., pro niž ovšem lhůta zákonem stanovena není, která však také nemá odkládacího účinku, odporovati onomu nezákonnému opatření vyšetřujícího soudce, pokud se týče pokud by se tato stížnost nebyla setkala s úspěchem, dovolávati se rozhodnutí vrchního zemského soudu podle § 114 tr. ř. Pro posouzení skutečností, o něž tu jde, je lhostejno, jak si pak dále počínal o jeho žádostech sborový soud, a že týž konečně usnesením ze dne 23. září 1927 nařídil hlavní přelíčení, vzav (mylně) za základ dalšího řízení soukromou obžalobu, poněvadž — prý — soukromý obžalobce nebyl o zastavení řízení usnesením ze dne 15. února 1927 vůbec vyrozuměn, a obžalovaný nepodal proti obžalobě jemu doručené námitek — což jednak neodpovídá spisům, poněvadž soukromý obžalobce byl dne 22. srpna 1927 vyrozuměn o zastavovacím usnesení, jednak je pro otázku tu v úvahu přicházející bezvýznamným, poněvadž obžalovaný až doposud o zastavení trestního řízení nevěděl, a proto s tohoto hlediska námitkami obžalobě nemohl odporovati; všechny tyto úkony sborového soudu, spočívající na mylných předpokladech a názorech, nemohou nic měniti na skutečnosti, že se soukromý obžalobce ve skutečnosti vůbec nebránil cestou zákonem předepsanou a příslušnými opravnými prostředky proti zastavovacímu usnesení, jemu skutečně doručenému. Tím nabylo ono zastavovací usnesení, byť se i zakládalo na mylném výkladu zákona, právní moci; účinky se zastavením trestního řízení spojené tím přišly plnou měrou k místu; dalšímu jednání o obžalobě soukromým obžalobcem podané bránilo ono pravoplatné zastavovací usnesení a právem uplatňuje obžalovaný dovoláváje se důvodu zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř., že nesměl býti vydán rozsudek (odsuzující), když tu byla okolnost, pro niž bylo další stíhání obžalovaného vyloučeno. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti a uznati ve věci samé podle § 288 čís. 3 a § 259 čís. 3 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 3187.

»Zcizením« ve smyslu § 205 a) tr. zák. jest jednání, jímž se z majetku pachatelova určitá část vybavuje, aniž na její místo vstupuje úplata stejné hodnoty.

Jmění je zmenšením aktiv zmenšeno jen, neodpovídá-li zmenšení aktiv současné a rovnocenné zmenšení pasiv. Zákon předpokládá, že obžalovaný je dlužníkem více věřitelů a že tito přijdou oním zcizením (jinakým zmenšením) o vše, nebo aspoň o část toho, nač mají nárok.

(Rozh. ze dne 23. května 1928, Zm I 81/28.)